

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصری، پلاک ۲۲ • تلفن گویا: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • شماره: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: موسسه مطبوعاتی نشر گستر امروز
نوبن • تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: صمیم

شترق

سه‌شنبه ۵ آبان ۱۴۰۵

۱۶ جمادی‌الاول ۱۴۴۸ • ۲۲ اکتبر ۲۰۲۶ • سال بیست‌وسوم • شماره ۵۵۱۱ • صفحه ۶۰۲۲

اذان ظهر تهران ۱۱:۴۸ • اذان مغرب ۱۷:۲۳ • اذان صبح فردا ۴:۵۸ • طلوع آفتاب ۶:۲۲

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

سندرم دیده‌شدن

امنیت ملی، قربانی مسابقه اظهارنظر

قادر یاستانی تبریزی

در فضای پریهایوی امروز، سکوت و تأمل نشانه عقب‌ماندن از صحنه تلقی می‌شود و ارزش سخن را نه دقت و فایده آن، بلکه میزان بازتاب، بازشر و توجهی تعیین می‌کند که برمی‌انگیزد؛ همان وضعیتِ سندرم دیده‌شدن که در آن، جمله‌سنجیده و کم‌هیجان در سایه می‌ماند، اما عبارت تند و جنجالی به‌سرعت دست‌به‌دست می‌شود و مسئله زمانیِ جدی و خطرناک می‌شود که این مسابقه برای جلب توجه، به حوزه امنیت ملی کشیده می‌شود که بهای یک جمله‌سننجیده ممکن است بسیار فراتر از اعتبار چندروزه گوینده باشد. یکی از نشانه‌های این آسیب، غلبه تحلیل پالس‌محور بر فهم راهبردی است؛ رویکردی که سیاست خارجی را به فرستادن پالسِ قدرت و پرهیز از ارسال پالسِ ضعف تقلیل می‌دهد. در این نگاه، کافی است هر روز موضعی تندتر اعلام کنیم تا موازنه به سود ما تغییر کند. اما سیاست خارجی با رمزگشایی ساده از چند کلمه اداره نمی‌شود. طرف مقابل نیز اطلاعات، دستگاه‌های تحلیل، منافع داخلی، محاسبات نظامی و محدودیت‌های خودش را دارد. نمی‌توان فرض کرد که یک جمله تهدیدآمیز، به‌تنهایی تصمیم‌یا راهبردی او را تغییر خواهد داد. ما شبانه‌روز اظهارات ترامپ را تحلیل می‌کنیم و می‌گوئیم میان حرف‌های تبلیغاتی، پیام‌های مذاکره‌ای و تصمیم‌های واقعی او تمایز بگذاریم. پس چرا باید تصور کنیم طرف مقابل، همه اظهارات مقام‌های ایرانی را بی‌واسطه و به‌عنوان معیار قطعی رفتار آینده کشور تلقی می‌کند؟ البته سخنان مقام‌های رسمی می‌تواند در ارزیابی تهدیدها مؤثر باشد، اما وزن آن را جایگاه گوینده، زمینه سخن، شواهد عملی و اعتبار پیام تعیین می‌کند.

مشکل عمیق‌تر، این تصور است که گفتن هر حرفی هزینه‌ای ندارد و اگر نتیجه‌ای نداشت، دست‌کم نام گوینده بر سر زبان‌ها افتاده است. در سیاست

اقتصاد خوانی

تا تحریم هست، تراستی‌ها هم هستند

محمد ابراهیمی

است در این حوزه هیچ راهکار قطعی‌ای وجود ندارد. از طرف دیگر، اخذ تضامین متناسب با حجم عملیات مالی حوزه فروش نفت (که سر به میلیون‌ها و میلیارد‌ها دلار می‌زند) احتمالا نشدنی است. پس با باید با انواع روش‌های سخت‌گیرانه تراستی‌ها را گزینش کرد و جدا از تضمین مالی محدود، از آنها تعهد اخلاقی گرفت (که امروز در آداب معامله و تجارت تا حد زیادی بی‌معناست) یا راهی یافت تا نیاز به اعتماد و الزام در به‌کارگیری روش مبتنی بر اخلاقی در امور مادی مثل تجارت از میان برداشته شود. موضوعی که در اوضاع این ایام کشور نشدنی به نظر می‌رسد.

فتش‌های اقتصادی بین‌المللی در حدود نیم‌قرن اخیر با این کشور بیگانه نبوده است. اما تشدید آن طی دو سال اخیر آثار مخربی بر بسیاری از ساختارها، به‌ویژه بخش اقتصاد کشور وارد کرده است. در چنین شرایطی مجموعه دست‌اندرکاران اداره کشور با وجود تمام نقصان‌ها بین‌المللی‌ها خطرات نهفته در روش انتقال ارز به‌صورت تراستی، احتمالا اعتماد را همچنان جزء معدود روش‌های وصول نقدی با تهاثری درآمدهای نفتی می‌دانند. اینکه وضع موجود تا چه زمانی ادامه خواهد یافت، قابل پیش‌بینی نیست، اما حتما باید روزی نسبت به حذف دلیل اصلی تضعیف اقتصاد اقدام کرد و کشور را از غل و زنجیر همه روش‌های غیرمعارف فروش نفت و ارتباط با سیستم‌ها بانکی بین‌المللی رها‌نید و این امر جز با لغو تحریم‌ها عملی نمی‌شود.

۶۹۷

گروه

رئیس سازمان بازرسی کل کشور در نشست خبری گفت: «تاکنون با استفاده از ۲۷ تیم بازرسی، وضعیت ۶۹۷ شرکت بررسی شده است که از این تعداد، ۶۵۳ شرکت در حال فعالیت هستند، ۲۰ شرکت در وضعیت تسویه و انحلال قرار دارند، ۱۱ شرکت به صورت راکد هستند، ۹ شرکت منحل و چهار شرکت هم واگذار شده‌اند و ۲۹۰ شرکت زیان‌ده هستند».

۲۷۴

ترانه

صاحبان مجموعه آثا موسیقایی الویس پریسلی از شرکت هوش مصنوعی آنتروپیک شکایت کرده‌اند. این شرکت متهم است که بدون کسب اجازه، از ۲۷۴ ترانه پریسلی برای آموزش مدل‌های هوش مصنوعی خود استفاده کرده است.
شایکای برای هر ترانه‌ای که حقوق آن نقض شده باشد، ۱۵۰ هزار دلار غرامت درخواست کرده‌اند.
مجموع این مبلغ به حدود ۴۱ میلیون دلار، معادل تقریبی ۳۱ میلیون پوند می‌رسد.

روندخانه‌های «زرجوب» و «گوهررود» در رشت که روزگاری منبع آب آشامیدنی و محل ماهیگیری مردم بودند، امروزه در حالی مسیر خود را به سوی تالاب انزلی ادامه می‌دهند که حجم انبوهی از فاضلاب‌های خانگی و صنعتی را با خود به همراه دارند. این بحران علاوه بر چهره ناخوشایند و بوی غیرقابل تحملی که در جای‌جای فضای شهری ایجاد کرده، استان گیلان را جز، استان‌های پرخطر از نظر آلودگی آب قرار داده است. عکس: فاطمه هادی‌پور، ایسنا

گزارش خوانی

تفاوت قیمت بازار آزاد با

طرح تورم صفر چقدر است؟

طرح «تورم صفر» از سوی شهرداری تهران و با تبلیغات گسترده معرفی شد و وعده داد قیمت گروهی از کالاهای اساسی را برای شش ماه ثابت نگه دارد. اما حالا که چند هفته از اجرای آن گذشته، یک پرسش ساده مطرح است: آیا شهروندان نیازشان را ارزان‌تر از بازار آزاد تهیه می‌کنند؟ اقتصادنویز برای بررسی این موضوع، قیمت‌های نمایش‌داده‌شده در بخش «تورم صفر» سامانه شهزاد را با نمونه قیمت کالاها در فروشگاه اینترنتی دیجی‌کالا مقایسه کرده است؛ مقایسه‌ای که نتایج یکسانی در تمام گروه‌ها ندارد. در بعضی کالاها مانند خرما و برخی حبوبات، قیمت‌های طرح از نمونه‌های بررسی‌شده بازار پایین‌تر است. در برخی اقلام دیگر، ازجمله ماکارونی و شکر، تفاوت چندانی دیده نمی‌شود. در مقابل، برای برنج پاکستانی نمونه‌هایی در بازار آزاد وجود دارد که ارزان‌تر از محصول عرضه‌شده در طرح هستند. البته یک ملاحظه مهم وجود دارد: برند، کیفیت و نوع کالا در همه موارد یکسان نیست و به همین دلیل نمی‌توان هر اختلاف قیمتی را تخفیف یا گران‌فروشی قطعی دانست. با این حال، همین مقایسه اولیه نشان می‌دهد عنوان پررنگ «تورم صفر» الزاما به معنای ارزان‌تربودن تمام کالاهای عرضه‌شده نسبت به بازار نیست.

طرح «تورم صفر» از هفتم مهرماه ۱۴۰۵ آغاز شد. علیرضا زاکانی، شهردار تهران، هنگام معرفی آن اعلام کرد قیمت ۱۲ قلم کالای اساسی به مدت شش ماه ثابت می‌ماند. اقلام اولیه شامل برنج، گوشت، روغن، ماکارونی، سویا، خرما، شکر و پنج نوع حبوبات بود. بر اساس اعلام شهرداری، خرید این محصولات از طریق میادین منتخب میوه و تره‌بار، فروشگاه‌های شهروند و سامانه شهزاد امکان‌پذیر است. در زمان آغاز طرح، از عرضه حضوری در ۱۰۸ میدان میوه و تره‌بار و ۱۸ فروشگاه شهروند خبر داده شد. همچنین قرار بود از آبان‌ماه سه قلم مرغ، رب گوجه‌فرنگی و بنبر به فهرست محصولات اضافه شود. بنابراین وعده اصلی دو بخش داشت: نخست دسترسی خانوارها به بخشی از اقسام ضروری با قیمت ثابت و دوم جلوگیری از افزایش قیمت همین کالاهای مشخص در طول دوره شش‌ماهه. پرسش اینجاست که تا زمان تحقق چنین اتفاقی، شهروند در خرید فعلی خود چه میزان صرفه‌جویی می‌کند؟ یکی از قابل‌توجه‌ترین موارد بررسی، برنج پاکستانی است. در سامانه شهزاد، بسته ۱کیلوگرمی برنج پاکستانی با عنوان طرح تثبیت قیمت، هر کیلو ۳۳۵ هزار تومان است. در مقابل، بررسی قیمت‌های نمایش‌داده‌شده در سایر فروشگاه‌های اینترنتی نشان می‌دهد حتی نمونه ۲۸۵هزارتومانی هم دیده می‌شود. در گروه حبوبات، نتیجه مقایسه متفاوت است. در بازار آزاد، برای برخی از این‌کالاها نمونه‌هایی با قیمت بیشتر مشاهده می‌شود. خرما نیز از اقلامی است که در مقایسه انجام‌شده، قیمت طرح مناسب‌تر به نظر می‌رسد. طرح در برخی کالاهای ارزان‌تر از نمونه‌های بررسی‌شده بازار است، اما مزیت قیمتی آن عمده و یکسان نیست. در بخش دیگری از سبد، اختلاف قیمت‌ها بسیار محدودتر است. با وجود احتمال تفاوت برند و شرایط فروش، صرف خرید از طرح «تورم صفر» الزاما به معنای پرداخت مبلغ کمتر نیست. در چنین مواردی، مزیت احتمالی طرح بیشتر به تضمین ثبات قیمت در ماه‌های آینده وابسته خواهد بود تا تخفیف قابل‌توجه در زمان خرید. در واقع وعده تخفیف ۵ تا ۵۰ درصد ارزان‌تری در این فضا دیده می‌شود. در گروه روغن آزاد در بعضی نمونه‌ها، قیمت روغن در محدوده قیمت طرح یا پایین‌تر دیده می‌شود. با این حال، چون مشخصات روغن‌ها کاملا یکسان نیست، این تصاویر برای نتیجه‌گیری قطعی درباره ارزان‌تر یا گران‌تر بودن روغن طرح کافی نیستند. در مورد گوشت در مسئله حساس‌تر است و معلوم نیست محصول عرضه‌شده چه مشخصاتی دارد. بررسی انجام‌شده هنوز برای اعلام یک اختلاف قیمت قطعی کافی نیست؛ هرچند شواهد موجود نیز برتری قیمتی چشمگیر و فراکیر طرح را اثبات نمی‌کنند. موضوع فقط قیمت نیست؛ تجربه خرید از سامانه شهزاد نیز پرسش‌هایی ایجاد می‌کند. در بررسی صفحه محصولات طرح، برای برخی کالاها تصاویر عمومی یا بسته‌بندی‌های نمایشی استفاده شده و در تعدادی از موارد نیز تصویر مشخصی از محصول وجود ندارد. بررسی فعلی نشان می‌دهد تفاوت مهمی میان تثبیت قیمت و فروش ارزان‌تر از بازار وجود دارد. به همین دلیل، کارنامه واقعی «تورم صفر» را باید در طول دوره شش‌ماهه بررسی کرد.

هنر خوانی

اودیسه به روایت ماسک

دیروز و پس از انتشار اولین قسمت از اودیسه ساخت ایلان ماسک، رسانه‌های مختلف جهان به بررسی این اثر که کاملا با هوش مصنوعی گروک ساخته شده بود، پرداختند. به گزارش تلگراف، ایلان ماسک بخش زیادی از تابستان را به قشقرق راه‌انداختن بر سر تنوع بازیگرانی گذراند که کریستوفر نولان برای اقتباسش از «ودیسه» انتخاب کرده بود و وعده می‌داد نسخه خودش را بسازد. این غول فناوری حالا به قولش عمل کرده و داستان را دقیقاً همان‌طور بازسازی کرده که یونانیان باستان می‌پسندیدند: نمایشی هفت‌دقیقه‌ای از وحشت ساخته هوش مصنوعی، چنان ترسناک و غریب که وقتی شلختگی چندش‌آورش پیش چشمتان باز می‌شود، حس می‌کنید چشم‌هایتان را می‌خواهید ببندید.

«اودیسه» نولان در گیشه به موفقیت بزرگی رسید، اما میان هیواداران وفاداری به اصل اثر اختلاف انداخت؛ حضور لویپتا نیونگو در نقش هلن تروا، ماسک را بسیار عصبانی کرده بود. یکی از تندوترین‌رس نقدها را امیلی ویلسون، پژوهشگر ادبیات کلاسیک، مطرح کرد که حتی به نبود صحنه‌های عاطفی و ظاهر اقتضاح غذاها اعتراض داشت. اما اینجا همان تفاوت نسخه ماسک با نولان است؛ فصلی که با ابزار هوش مصنوعی او، گروک، ساخته شده و در ایکس به نمایش درآمده است. این نسخه کاملا عاری از هرگونه ارتباط عاطفی است که فیلم نولان در مقایسه با آن شبیه صحنه‌ای در «کالیگولا» به نظر می‌رسد. ویلسون هم دیگر نمی‌تواند فقط به غذاهای بدظاهر ایراد بگیرد. اینجا همه چیز بی‌رق و بی‌جان است و به اندازه یک پیراهن قوئبال ۱۰پوندی که از اینترنت خریده باشید، قابلی به نظر می‌رسد. در دفاع از «گروک‌دیه» باید گفت از معدود فیلم‌های امسال است که تام هالند و زندایا در آن حضور ندارند؛ در بازیگری که نامشان در صدر فهرست بازیگران فیلم نولان بود. اما این «همکاری خلاقانه» میان متخصصان هوش مصنوعی واندر استودیوز و کارگردانی به نام دو واکر، به جای بازیگران گوشت‌پویست‌دار، مردان مجازی عضلانی و خوش‌قیافه‌ای دارد که همگی شبیه هم هستند و به شخصیت‌های شرور بازی‌های ویدئویی «خدای جنگ» می‌مانند. البته «خدای جنگ» هرگز چنین آش شله‌قلمکاری از کلمات را به اسم دیالوگ به شخصیت‌هایش تحمیل نمی‌کند: «هر مردی که روی یکی از ما شمشیر بکشد... باید به همه ما جواب پس بدهد!»

این اثر از یک نظر سبک، فیلم‌سازی نولان را تقلید می‌کند؛ یعنی همان لحظات آغازین فیلم که اصلا نمی‌شود فهمید چه خبر است. «ماجر» با دو جنگجو شروع می‌شود که در مزرعه‌ای ایستاده‌اند و به نوزادی زل زده‌اند که در کل‌والای گذاشته‌اند. این همان تام هالند کوچولوست؛ یعنی «تلماخوس» در نوزادی. او پسر «اودیسیوس» است؛ کسی که به نظر می‌رسد، به هوشمندی و پندش در آن تروا، مشغول شخزدن مزرع‌اش و باشیدن نمک در آن بوده است. اما این هیکل‌های عضلانی از او می‌خواهند با ابزار کشاورزی‌اش فرزندان را از بین ببرد. وقتی دستش رو می‌شود، با همسرش «پنلوپه» خداحافظی می‌کند و راهی دریا می‌شود. اما «اودیسیوس» کیچ به نظر می‌رسد؛ و حق هم دارد، چون پنلوپه در هر صحنه به یک شکل جدید ظاهر می‌شود. شاید این ایراد عجیب در قسمت‌های بعدی برطرف شود، شاید هم نشود! ماسک وعده داده نسخه کامل و «از نظر تاریخی دقیق» اودیسه را تا پایان سال ۲۰۲۶ منتشر کند. هرچند هرکس یا هر چیزی که بر صحنه‌های نبرد نظارت داشته، توانسته حال‌وهوای اثر را شبیه فیلم‌های حماسی درآورد، اما شخصیت‌ها با چشم‌های شیشه‌ای و صداهای یکنواخت و بی‌حالتشان، به کل اثر کیفیتی زامبی‌وار می‌دهند. برش‌های سریع و بی‌دربی هم وضع را بدتر می‌کنند؛ انکار گروک تحمل ندارد! نمایش بیش از یک‌ونیم ثانیه را تحمل کند. به اینها باید موسیقی کرکننده‌ای را هم اضافه کنید که انکار یک رایانه زد ایکس‌۸۱ می‌کوشد ادای هانس زیمر، همکار پیشین نولان را دربیاورد. در نهایت منتقد تلگراف معتقد است آنچه ایلان ماسک با گروک ایلان ساخته است «روایتی از داستان ترواست که باید با خاک یکسان شود و برای همیشه زیر شن‌های زمان پنهان بماند».